

Намоз ва қибла мусулмонларни ибодатда бошқалардан ажратиб туради | Ҳадис дарслари (292-дарс)

Ҳадис
ДАРСЛАРИ

292-ДАРС

Шайх Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф роҳимахуллоҳнинг «Ҳадис ва ҳаёт» туркум китоби асосида бериб борилади. Мавзуларнинг тўлиқ матни билан танишиш учун китобнинг ўзига мурожаат қилиш тавсия этилади.

19:00 / 24 июль 249

Намозни қиблага, Каъбаи муаззамага юзланиб ўқиш фарздир. Бўлмаса, намоз намоз бўлмайди.

نَع ۙ هُنَّ عُلُجُ لَلِ اِي ضَرِّ سَنَ اُ نَع
هِيَ لَع ۙ هُلُ لَلِ اِي صَّ يُّ بُّ نَلِ ا
يُّ صُّ نَم ۙ لَ ا ق مَّ لَ سَو
لَبُّ قَتُّ سَا وَا نَتَّ ا لَ ص
ا ن ت ح ي ب ذ ل كْ ا وَا ن ت ل ب ق

هُم ذُو هَلْ يَدْلَا مَلْسُ مَلَا كَلَدَفْ
الْفِ، هَلْ وَسَرُّهُم ذُو هَلْ لَلَا
هُوَ رِيَهُتْ مَذِي فَهَلْ لَلَا أُورْفُخُتْ
يُيَأْسُ نَلَاوُ يَرَاخُ بَلَا

Анас розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Ким намозимизни ўқиса, қибламизга юзланса ва сўйган (гўштимиз) ни еса, бас, ўша Аллоҳнинг зиммасидаги ва Унинг Расулининг зиммасидаги мусулмондир. Бас, Аллоҳнинг аҳдига хиёнат қилманглар», дедилар».

Шарҳ: «Қибла» луғатда «қаршида, рўпарада турган нарса» дегани. Намозда Каъбаи муаззама намозхоннинг юзланадиган томони бўлганлиги учун «қибла» дейилади.

«Зимма» эса «аҳд», «омон» деганидир.

Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг:

«Ким намозимизни ўқиса» деб айтганлари «ким биз ўқиган намозни ўқиса», деганларидир. Мусулмонларнинг намозини ўқиб, улар каби тавҳидга ва пайғамбарларга иймон келтирган киши Аллоҳдан келган барча нарсаларга иймон келтирган ҳисобланади. Шунинг учун ҳам намоз Ислом динининг бош белгиси дейилади. Калимаи шаҳодат эса намоз ичида борлиги учун зикр қилинмаган.

«Қибламизга юзланса».

Қиблага юзланиш намознинг ичида бор бўлиб, унинг фарзларидан эканлигига қарамай, алоҳида зикр қилинишининг ўз ҳикмати бор.

Бошқа динларда ҳам ўзига хос намоз мавжуд. Аммо Каъбани қибла қилиб олиш фақат Ислом аҳлига хос. Шунинг учун қибла алоҳида зикр қилинмоқда. Чунки қибла бўлмаса, намоз ҳам бўлмайди.

Мана шу икки нарса — намоз ва қибла мусулмонларни ибодатда бошқалардан ажратиб туради.

Ҳадиснинг давомида мусулмонларни бошқалардан ажратиб турадиган одатлардан яна бири зикр қилиниб:

«ва сўйган (гўштимиз)ни еса» дейилмоқда.

Мусулмонларни бошқалардан ажратиб турадиган нарсалардан бири Аллоҳнинг номи айтиб сўйилган гўштни ейишдир.

Демак, кишининг мусулмонлигига зоҳирдан далил бўладиган нарсалардан бири – унинг Аллоҳнинг исми айтилиб сўйилган гўштни истеъмол қилиши экан.

Ким намоз ўқиса, қиблага юзланса ва Аллоҳнинг номи айтилиб сўйилган гўштни еса:

«Бас, ўша Аллоҳнинг зиммасидаги ва Унинг Расулининг зиммасидаги мусулмондир».

Яъни, Аллоҳнинг ва Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг омонидаги мусулмон бўлиб, унга ҳеч ким тега олмайди. У мусулмонлар фойдаланадиган барча имтиёзлардан фойдаланади.

«Бас, Аллоҳнинг аҳдига хиёнат қилманглар», дедилар».

Яъни, мазкур одамга ғайримусулмонга қилинадиган муомалани қилманглар.

Демак, мусулмон бўлиб, мусулмонча тақдир ва муомалага эришиш учун намоз ўқиш, қиблага юзланиш ва Аллоҳнинг номи айтиб сўйилган ҳайвон гўштидан ейиш керак экан.

هُنَعُ هَلَلَا يَضَرُّ أَرْبُلَا نَع
بُنَلَا عَمَ أَنْيَلَصَ لُوقِي

وَحَنَ مَلَسَ وَهَيْلَعُ هَلَلَا يَلَصَ
رَشَعَهُ تَسَسِ سِدْقَمَلَا تَيْبِ
أَرَشَ رَشَعَهُ غَبَسَ وَأَرَشَ
بَعَكَلَا وَحَنَ أَنْ فِرْصَ مَثِ
دُوَادَ أَبَا أَلِةَ سَمَخَلَا هَاوَرَ.

Баро розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам билан ўн олти ой ёки ўн етти ой Байтул Мақдис томонга (қараб) намоз ўқидик. Сўнгра Каъба томонга юзлантирилдик».

Бешовларидан фақат Абу Довуд ривоят қилмаган.

Шарҳ: Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам Мадинаи Мунавварага ҳижрат қилиб келганларидан сўнг Байтул Мақдис томонга қараб намоз ўқишни бошлаганлар. Қибла ўша томонда эди. Шунинг учун ҳам Қуддуси шариф ҳозиргача икки «қибланинг биринчиси» деб аталади.

Байтул Мақдисга қараб намоз ўқилганининг муддати тўғрисидаги шак ҳадиснинг ровийси Баро розияллоҳу анҳудан эканлигини уламолармиз таъкидлаб ўтганлар.

Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам Мадинаи Мунавварага Робиъул аввал ойида келган эдилар. Қибланинг Каъба томон бурилиши эса иккинчи ҳижрий йилнинг Ражаб ойи ярмида содир бўлди. Шу муддат ичида Байтул Мақдис қибла бўлиб туриб, сўнг Каъба қибла бўлиб қолди.

Демак, намоз Каъбага қараб ўқилмаса, намоз ҳисобига ўтмайди.

«Ҳадис ва ҳаёт» китобининг 4-жузи асосида тайёрланди.